

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 176)
retlige og indre anliggender ministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

BilagJournalnummer

Kontor

1 400.C.2-0

EU-sekr.

6. november 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat om et initiativ fra Forbundsrepublikken Tyskland med henblik på Rådets vedtagelse af rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse mod bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked.

Kære udenrigsminister.

Med henblik på oversendelse til Folketingets Europaudvalg sendes vedlagt et udkast til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse mod bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked samt et grundnotat om udkastet.

Det bemærkes, at udkastet og grundnotatet ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

G R U N D N O T A T

om

et initiativ fra Forbundsrepublikken Tyskland med henblik på Rådets vedtagelse af rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse mod bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked.

<DOCUMENT START>

udkast til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse i forbindelse med bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler på det indre marked.

1. Baggrund

Den 23. marts 1999 fremsatte det daværende tyske formandskab et udkast til fælles aktion med henblik på strafferetlig beskyttelse mod bedrageri og illoyal konkurrence i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked.

Efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 kan Rådet ikke længere vedtage retsakter i form af fælles aktioner. Rådet kan imidlertid vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

På den baggrund har Tyskland den 20. marts 2000 under henvisning til TEU artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b), fremsat et forslag til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse mod bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked.

Forslaget til rammeafgørelse er - bortset fra enkelte redaktionelle ændringer - identisk med det tidligere fremsatte forslag til en fælles aktion.

Formålet med forslaget er at sikre effektive strafferetlige sanktioner for indgåelse af konkurrenceforvridende aftaler af betydning for det indre marked.

2. Indhold

Udkastets artikel 1 indeholder nærmere definitioner af de i rammeafgørelsen anvendte begreber.

I udkastets artikel 2 opregnes de handlinger, som medlemsstaterne efter rammeafgørelsen forpligter sig til at sikre er strafbare efter deres nationale lovgivning.

Medlemsstaterne forpligter sig således efter udkastet til at sikre, at det er strafbart forsætligt at afgive et tilbud på en virksomheds vegne, når tilbuddet bygger på en ulovlig aftale eller samordnet praksis mellem virksomheder, der har til formål at få ordregiveren til at acceptere et bestemt tilbud

- ved direkte eller indirekte at love, tilbyde eller yde en person en fordel, enten til vedkommende selv eller til tredjemand som modydelse for, at personen i strid med sin pligt indgår en offentlig aftale,

- ved på anden måde at stå i ledtog med den person, der er ansvarlig for indgåelse af aftalen, eller

- ved at fortie en sådan aftale.

Efter udkastets artikel 3 skal medlemsstaterne tage de nødvendige skridt for at sikre, at ovennævnte handlinger kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, herunder i det mindste i grove tilfælde i form af frihedsstraf, der kan medføre udlevering.

Udkastets artikel 4 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgørelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne efter bestemmelsen til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge udkastets artikel 5 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner, som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

I udkastets artikel 6 fastslås det, at artikel 4 og 5 i udkastet til rammeafgørelse alene skal finde anvendelse i det omfang, De Europæiske Fællesskabers retsfor skrifter vedrørende juridiske personers ansvar ikke finder anvendelse.

Udkastets artikel 7 indeholder bestemmelser om straffemyndighed. Hver medlemsstat skal efter bestemmelsen sikre, at den har straffemyndighed, når lovovertrædelsen helt eller delvis er begået på dens territorium. Efter denne bestemmelse kan en medlemsstat endvidere vælge at lade sin straffemyndighed omfatte tilfælde, hvor gerningsmanden er statsborger i den pågældende medlemsstat, eller hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, som har sit hjemsted på den pågældende medlemsstats område.

Udkastets artikel 8 indeholder bestemmelser om fristen for gennemførelse af de nødvendige foranstaltninger, ligesom bestemmelsen indeholder krav om, at medlemsstaterne skal meddele Generalsekretariatet for Rådet teksten til de retsfor skrifter, som de udsteder for at gennemføre de forpligtelser, der følger af rammeafgørelsen, i national ret.

Efter udkastets artikel 9 træder rammeafgørelsen i kraft samme dag, som den bliver offentliggjort i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Dansk ret

Konkurrenceloven (lovbekendtgørelse nr. 687 af 12. juli 2000) indeholder bl.a. bestemmelser om forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler.

Af § 6 i konkurrenceloven fremgår det således, at det er forbudt for virksomheder mv. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Ifølge § 6, stk. 2, kan aftaler efter stk. 1 f.eks. bestå i

- at fastsætte købs- eller salgspriser eller andre forretningsbetingelser,
- at begrænse eller kontrollere produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer,
- at opdele markeder eller forsyningskilder,
- at anvende ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen, eller
- at stille som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Det følger af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, at forsætlige eller groft uagtsomme overtrædelser af § 6, stk. 1, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde.

Det fremgår endvidere af konkurrencelovens § 23, stk. 3, at der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Herudover indeholder bl.a. lov nr. 216 af 8. juni 1966 om licitation mv., som ændret ved lov nr. 818 af 19. december 1989, bestemmelser, der må anses for relevante i forbindelse med udkastet til rammeafgørelse. Ifølge licitationslovens § 4 er det således ved tilbudsgivning forbudt at gennemføre forudgående regulering af tilbud, at fastsætte betingelser for åbning af tilbud, og at foretage udskydning af tilbud. Det er endvidere forbudt at indgå aftaler og vedtagelser om pligt til forudgående anmeldelse af licitationsbud til de bydendes organisationer eller om pligt for bydende til at forhandle eller på anden måde samarbejde inden tilbudsgivningen. Efter lovens § 7, stk. 1, straffes overtrædelse af bl.a. § 4 med bøde, eller under skærpene omstændigheder med hæfte, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

I licitationslovens § 6 fastslås det, at bestemmelserne i konkurrenceloven i øvrigt finder anvendelse på de af licitationsloven omfattede forhold.

Efter licitationslovens § 7, stk. 2, kan bødeansvar i tilfælde, hvor en overtrædelse er begået af et aktieselskab, et andelsselskab, en organisation eller anden kollektiv enhed, pålægges den kollektive enhed som sådan.

Herudover må det antages, at indgåelse af konkurrencebegrænsende aftaler efter omstændighederne vil kunne straffes som overtrædelse af straffelovens § 279 om bedrageri, straffelovens § 280 om mandatsvig eller straffelovens § 299. Strafferammen for bedrageri og mandatsvig er hæfte eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. herved straffelovens § 285, stk. 1. Ved bedrageri og mandatsvig af særlig grov beskaffenhed kan straffen dog stige til fængsel i 8 år, jf. herved straffelovens § 286, stk. 2. Strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 299 er bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Overtrædelse af straffelovens § 122 om bestikkelse af personer i offentlig tjeneste straffes bøde, hæfte eller fængsel indtil 3 år.

Efter straffelovens § 306 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 122 og § 299, nr. 2, 2. led.

4. Høring

Det tidligere forslag til fælles aktion om strafferetlig beskyttelse mod bedragerisk og anden konkurrenceforvridende adfærd i forbindelse med indgåelse af offentlige aftaler i det indre marked, der bortset fra enkelte redaktionelle ændringer er identisk med nærværende forslag til rammeafgørelse har været sendt i høring hos:

Den Danske Dommerforening, Foreningen af Dommerfuldmægtige i Danmark, Advokatrådet, Dansk Industri, Håndværksrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Handel og Service, Finansrådet, Det Danske Handelskammer, Danske Entreprenører, Liberale Erhvervs Råd, Sø- og Handelsretten, Finansministeriet, Indenrigsministeriet, Trafikministeriet, Dansk Arbejdsgiverforening, Amtsrådsforeningen, Forskningsministeriet, Kommuner nes Landsforening, Erhvervssammenslutningen, By- og Boligministeriet, Byggeriets Firkant, Erhvervsministeriet, Sekretariatet for Offentlige Udbud, Konkurrencestyrelsen, Rigsadvokaten, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Konkurrencerådet.

Der er ikke foretaget fornyet høring i anledning af udkastet til rammeafgørelse.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som nævnt ovenfor indebærer udkastet til rammeafgørelse, at medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at de i artikel 2 nævnte handlinger kan straffes med strafferetlige sanktioner, der - i det mindste i grove tilfælde - kan have form af frihedsstraf, som kan medføre udlevering.

Efter § 3, stk. 1, i udleveringsloven (lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998) kan der ske udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der efter dansk ret kan medføre frihedsstraf i mindst 6 måneder. Det gælder dog kun i tilfælde, hvor anmodning om udlevering fremsættes efter, at EU-udleveringskonventionen er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende stat i Den Europæiske Union. Bortset fra disse tilfælde kan udlevering til såvel EU-medlemsstater som til andre stater i almindelighed kun ske, hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 1 år.

Overtrædelse af licitationslovens § 4 straffes efter § 7, stk. 1, med bøde eller, når der foreligger skærpende omstændigheder, med hæfte, mens overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1, om forbud mod virksomheders indgåelse af aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen straffes med bøde efter § 23.

Udkastet til rammeafgørelse vil ved en uændret vedtagelse forudsætte, at der gennemføres lovændringer i Danmark, medmindre strafferammeniveauet i rammeafgørelsen vil kunne anses for opfyldt i kraft af straffelovens § 122, §§ 279, 280, jf. § 285, stk. 1, eller § 286, stk. 2, eller § 299.

Herudover vil udkastet til rammeafgørelse nødvendiggøre lovændringer, idet juridiske personer ikke kan pålægges strafansvar for overtrædelse af straffelovens § 279, 280 og 299, nr. 1, og nr. 2, 1. led.

Der henvises i den forbindelse til det udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om international fuldbyrdelse af straf mv., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. og lov om udlevering af lovovertrædere samt forskellige andre love (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri, 1. tillægsprotokol til den europæiske konvention om overførelse af domfældte og FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger samt ændringer som følge af afskaffelsen af hæftestrafpen mv.), der den 29. september 2000 blev fremsendt til Folketingets Retsudvalg til orientering. Udkastet er endvidere sendt til høring hos en række myndigheder og organisationer.

Efter udkastet til lovforslag foreslås straffelovens § 306 ændret således, at der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelser af straffeloven, der er begået for at skaffe den juridiske person vinding.